

Molnár Ágnes: Debreceni arcok a felvilágosodás századából. Budapest, 1939. Nagy 8-r. 144 lap.

Kissé megkésve hívjuk fel a figyelmet erre a doktori értekezésre. Kilenc írói arcképet ad benne a szerző olyan emberekről, akik nevezetes szerepet játszottak Debrecen életében 1740 és 1820 között, vagyis abban az időben, melyet a «felvilágosodás» korának szoktak nevezni. Debrecen szellemi életének csakugyan legmutatósbab korszaka ez, s egyik legjellegzetesebb példája a felvilágosodás és a protestántizmus termékeny történelmi egymásrahatásának. A kilenc «debreceni arc» úgy van összeválogatva, hogy a felvilágosodás eszmei mozgalmának minél több oldala váljék szemléletessé: van köztük szuperintendens, lelkipásztor, tanár, főbíró, orvos, katona. Molnár Ágnes meglepően éles szemmel látja meg mindenik egyénre vonatkozóan a lényegét, s biztos ítélőképességgel ad róla számot. Kellő tájékozottsága van a felvilágosodás eszmeáramlatának nyugateurópai forrásairól, s jóválasztott tárgya bőséges alkalmat is nyújt arra, hogy látókörébe vonja ezeket a forrásokat. Az irodalmi vonatkozásokat is kellő figyelemben részesíti, sőt többhelyt eredeti világitásban láttatja. Ennek az elismerést érdemlő sikernek nélkülözhetetlen feltétele volt a széleskörű és alapos tárgyi ismeretszerzés, s szerzőnk lelkiismeretesen teljesítette is ebbeli kötelességét: a nyomtatott forrásművek hosszú sorozatán kívül levéltári gondos kutatást is végzett a tiszántúli ref. egyházkerület, a debreceni ref. kollégium, a Ráday-könyvtár, a Széchenyi-könyvtár kéziratós anyagában. Ohajtjuk, hogy kedvet kapjon mostani témájának magasabbrendű kidolgozásához: Debrecen és a «felvilágosodás» egymáshoz való viszonyának *rendszeres* kifejtéséhez.

— *df* —